

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto

22. 09. 2003
024376/41/2003
020014: 00/2003

Asia: Lausunto osakeyhtiölakityöryhmän mietinnöstä (työryhmämietintö 2003:4)

Lausuntopyyntö 13.5.2003

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK toteaa kohteliaimmin seuraavaa:

STTK katsoo, että nykyinen osakeyhtiölaki on pääsääntöisesti toiminut hyvin, minkä takia osakeyhtiölakityöryhmän esittämä kokonaisuudistus tuntuu ylimitoitetuilta. Monissa kohdin muutosesitykset heikentävät, elleivät suoraan niin ainakin välillisesti, velkojan ja työntekijän asemaa tavalla, jota työryhmän mietintöön sisältyvät jälkikäteiset oikeussuojakeinot eivät enää todennäköisesti pysty paikkaamaan. Työryhmän työn taustalla näyttäisi olleen oletta, että osakeyhtiön eri toimijat pystyvät keskenään sopimalla löytämään kulloinkin parhaimman ratkaisun eri ongelmiinsa ja siten optimoimaan kustannustehokkuutensa. Laillisuusvalvonta on pääsääntöisesti tarkoitus siirtää jälkikäteiseksi, oikeusteitse toteutettavaksi.

Työryhmämietinnön periaatteellinen ongelma on, johtavatko esitetyt muutokset toivottuihin tuloksiin. Ulkomaiset yritysskandaalit, esimerkiksi Enron, ovat muualla johtamassa pikemminkin tiukempaan yritysten sääntelyyn ja valvontaan. Työryhmän muutosesitykset heikentävät monissa kohdin nykyisiä, kuitenkin melko toimivia vähemmistönsuojaan ja velkojainsuojaan liittyviä säännöksiä. Muutokset ilmeisesti lähentäisivät sääntelyä anglo-amerikkalaisen lainsäädännön kanssa, mutta samalla merkitsisivät osekeyhtiölain etäntymistä yhä kauemmas Ruotsin ja muiden pohjoismaiden osakeyhtiölaeista. Toimikunnan esityksistä näyttäisivätkin eniten hyötyvän ulkomaiset pääomapiirit sekä riskipääoman sijoittajat.

STTK:n näkemyksen mukaan mietintöön sisältyy useita käytännön ongelmakohtia. Työryhmä rajoittaisi osakeyhtiöiden omistuksen julkisuutta siten, että vain muilla osakkeenomistajilla olisi oikeus tutustua yksityisten osakeyhtiöiden omistajaluetteloon sekä esittää tilintarkastuksesta luopumista pienissä yhtiössä. Mikäli muutokset toteutetaan, lisäävät ne keinottelun ja väärinkäytösten mahdollisuuksia sekä heikentävät työntekijöiden suojaa esimerkiksi tilanteissa, joissa yritysjärjestelyin ja liikkeen luovutuksin on pyritty häivyttämään se taho, joka työsuhteessa työnantajana vastaa palkanmaksu- ja muista velvoitteista.

STTK suhtautuu kriittisesti myös siihen, että yhtiöjärjestyksen laatimisvelvollisuus poistettaisiin, koska tällöin yhtiötä koskevat keskeiset toimintaohjeet ovat vaikeammin löydettävissä ja esimerkiksi yrittäjäksi ryhtyvä ei välttämättä joudu miettimään, miten hän järjestää toimintansa. Lisäksi ehdotettu yleistoimialaolettama on ongelmallinen, koska se antaa yhtiön johdolle melko vapaat kädet päättää, mitä liikeriskejä yhtiö voi ottaa. Konsernitilanteissa mietinnössä valta ja vastuu eivät selkeästi kohtaa; esimerkiksi mikä on emoyhtiön ja sen johdon tosiasiallinen valta määrätä tytäryhtiön toiminnasta ja tuloksesta joutumatta itse vahinkovastuuseen. Epäselvä sääntely saattaa aiheuttaa ongelmia myös työoikeudellisissa tilanteissa.

Edellä esitetyillä perusteilla STTK suhtautuu kriittisesti työryhmän esittämään kokonaisuudistukseen ja pitää parempana, että mahdolliset yksittäiset muutokset tehtäisiin osittaisuudistuksena, jolloin muutosten seuraukset olisivat paremmin ennakoitavissa ja hallittavissa.

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Mikko Mäenpää
Puheenjohtaja

Seppo Junttila
Pääsihteeri